

Bjolderupstenen

F I I I P N B B J P I Y I R * I R
 K E T I L U R N E L I G I R H E R

KORT fortalt om

KETIL URNE - STENEN

også kaldet

BJOLDERUP - STENEN

Stenen, der er tidsfæstet til omkring år 1200, har fungeret som dæksten over stormanden Ketil Urnes grav, placeret enten i kirkens gulv eller på sognets kirkegård.

Den er udsmykket med et reliefhugget livtrækors og bærer med sin, ligeledes i relief udhuggede, runeindskrift det ældste, kendte, skriftlige udsagn fra Bjolderup sogn: Ketil Urne ligger her.

Ketil tilhørte den i middelalderen store, sønderjyske landadelsslægt URNE, der havde jordbesiddelser fra Åbenrå-kanten og ned til Flensborg.

Navnet Urne går også igen i egnens gamle, historiske tingsted Urnehoved, anlagt ved Hørvejen på Løgpold, grænsende ind til Uge sogn.

Den kendsgerning, at stenen kun er få årtier yngre end kirken, sammenholdt med den erkendelse, at Bjolderup kirke blev bygget ualmindelig stor i forhold til sognets daværende lille befolkningstal, lader formode, at det var stormanden Ketil, der lod sognets stenkirke bygge - og det i en størrelse, der kunne understrege hans egen storhed og magtposition, således som denne ligeledes manifesterer sig i den prægtige gravdæksten over hans jordiske rester.

Ketil Urne-stenens historie i ældre tid:

På et tidspunkt - man ved ikke hvornår - blev Ketil Urnes grav sløffet, hvorefter den solide sten i nogle århundreder gjorde tjeneste som dørtærskelsten ind til kirken. Herved blev den midterste del af stenens motiv, livtrækors, afslidt.

1717: Stenen tages op og placeres i kirkegårdsdiget, til venstre for den dengang eksisterende kirkegårdsportal.

1825: For at undgå vejrligets forvittringsproces flyttes den ind i det i 1816 tilbyggede våbenhus.

1841: På myndighedernes opfordring sælges stenen til egns museet, det i 1836 nyoprettede "Museum der vorgeschichtlichen Altertümer" i Kiel (for en pris af 16 rigsdaler og 32 skilling).

Stenens nyere historie:

Under anden verdenskrig blev Bjolderup-stenen evakueret i lighed med andre af Kieler-museets værdifulde, historiske skatte og undgik derved beskadigelse eller tilintetgørelse under bombardementerne. Efter krigen overførtes den så til museets afdeling på Gottorp slot.

Bjolderup-stenens nyeste historie:

I anledning af Kieler-museets 150-års jubilæum den 24. oktober 1986 forærede den slesvig-holstenske landsregering Bjolderup-stenen til den danske stat som en markering af det nære samarbejde, der altid har eksisteret mellem museet og Det danske Nationalmuseum, og som en bekræftelse på det gode naboskab tværs over grænsen.

Rigsantikvar Olaf Olsen, der modtog stenen på Danmarks vegne, traf hurtigt beslutningen, at Ketil Urne-stenen skulle tilbage til sit hjemsted: Bjolderup kirke.

Bjolderup-stenens hjemkomst, et lille års tid senere, fejredes med en storstilet kirke- og sognefest lørdag, den 15. august 1987.

Bjolderup-stenens budskab:

Det gamle, kristne symbol, et livtrækors, som smykker stenen, er et kors, der er plantet i et hjerte, så det slår rod i dette, og der derfor skyder blade ud fra korsstammen.

Symbolikken er følgende: Forkyndelsen om den korsfæstede Jesus Kristus skal slå rod i vore hjerter, så troens og kærlighedens gerninger derved må vokse frem i vores liv.

Var det end - rent historisk betragtet - en vandalisme at anvende dette sognets gamle, historiske klenodie som dørtærskel til kirken, så har Bjolderup-stenen dog, og just derved, vundet en ekstra forkyndelsesdimension:

At motivet, hugget i stenens hårde granit, er blevet delvis planslidt, bærer vidnesbyrd om, at vore forfædre i sognet flittigt er samledes i vores sognekirke og her har hørt det glædelige budskab om Guds nåde og tilgivelse ved Jesu Kristi død på korset for os mennesker.

Måtte vi og de kommende slægter i Bjolderup sogn følge forfædrenes eksempel, så dette budskab også kan slå rod i vores sind med det til følge, at der ud af troens glæde må vokse de kærlighedens gerninger frem, der skal sprede den kristne livsglæde blandt vore medmennesker derude i sognet!

Gud til ære og tak!